

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/62/2017
Identifikačné číslo spisu: 1313200253
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1313200253.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v sporovej veci žalobcu Pear s. r. o., Kozia 22, Bratislava 811 03, IČO: 31 327 249, zastúpený: Mgr. Alica Mendlová, advokátka, Riečna 2, Bratislava 811 02, proti žalovanému ARX HOLDING s. r. o., Bárdošova 2/A, Bratislava - Nové Mesto 831 01, IČO: 46 243 682, zastúpený: JUDr. Katarína Bieliková, advokátka, Roľnícka 116, Bratislava 831 07, o zaplatenie 2.180,- eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26 Cb/66/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. novembra 2016, č. k. 8 Cb 175/2014-170, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 26 Cb/66/2013-135 zo dňa 26.03.2014 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 180,- eur spolu s 9% p. a. úrokom z omeškania od 31.12.2012 do zaplatenia a 9% p. a. úrokom z omeškania zo sumy 2.000,- eur od 31.12.2012 do 07.06.2013, zo sumy 2.000,- eur od 31.12.2012 do 06.08.2013, a vo zvyšku žalobu zamietol. Právne vec posúdil podľa ustanovení § 262, § 269 ods. 2, § 268, § 373, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ).

2. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 11.01.2013 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny vo výške 6.180,- eur s príslušenstvom titulom nárokov vyplývajúcich z dohody o zložení rezervačnej zálohy. Žalovanú istinu vyčíslil sumou 4.000,- eur ako vrátenie zloženej rezervačnej zálohy, 2.000,- eur ako nárok na zmluvnú pokutu podľa článku V. bod 4 a 180,- eur za úkon notára, ktorý nebol vykonaný a ktorý uhradil žalovanému. Medzi žalobcom ako klientom a žalovaným ako realitnou kanceláriou bola podľa § 262 v spojení s § 269 ods. 2 ObZ uzatvorená Dohoda o zložení rezervačnej zálohy (ďalej len Dohoda), predmetom ktorej bola budúca kúpa nehnuteľnosti, na základe ktorej zložil žalobca rezervačnú zálohu vo výške 4.000,- eur. Podľa článku IV. bod 2. Dohody, v

prípade, ak k uzavretiu kúpnej zmluvy nedôjde z dôvodov na strane vlastníka nehnuteľnosti, v lehote do 30.11.2012 bude rezervačná záloha vrátená späť klientovi, najneskôr do tridsiatich dní po márnom uplynutí tejto lehoty. Podľa Všeobecných obchodných podmienok bude vlastník nehnuteľnosti povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške rezervačnej zálohy uvedenej v článku IV. ods. 1 Zmluvy, a to do tridsiatich dní odo dňa písomného oznámenia od odstúpenia od kúpnej zmluvy a uhradená zmluvná pokuta bude do pätnástich dní odo dňa pripísania finančných prostriedkov v polovici postúpená klientovi. Dohoda bola uzavretá na dobu určitú do 30.11.2012. Kúpna zmluva napokon nebola uzavretá. Žalobca pred otvorením pojednávania vzal žalobu v časti povinnosti zaplatiť istinu vo výške 4.000,- eur zodpovedajúcich rezervačnej zálohe späť a súd prvej inštancie konanie podľa § 96 ods. 1 OSP v tejto časti konanie zastavil.

3. Súd prvej inštancie vyhodnotil výsledky dokazovania tak, že žalobcov nárok pozostával z 2.000,- eur titulom náhrady škody a 180,- eur nedôvodne vyplatenej časti za úkony notára žalovanému a príslušenstvo k pohľadávkam. Súd prvej inštancie uzavrel, že už pri podpise rezervačnej zmluvy žalobca ako budúci kupujúci vedel, že nemusí prísť k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, teda skutočnosť, že nedošlo k podpísaniu kúpnej zmluvy nemôže viesť k zodpovednosti žalovaného za porušenie zmluvy. Podľa článku V. bod 4. Dohody vznikne kupujúcemu nárok na 2.000,- eur (polovica zmluvnej pokuty), ktorú zaplatí predávajúci až vtedy, keď bude pripísaná na účet žalovaného. Tento nárok súd vyhodnotil tak, že zmluva neobsahuje záväzok realitnej kancelárie, že zmluvnú pokutu musí vymáhať. V súvislosti s nárokom na túto časť náhrady škody žalovaný uviedol, že predpokladal, že v prípade odstúpenia od zmluvy predávajúceho mu bude poskytnutá kompenzácia vo výške 2.000,- eur a toto považuje za ušlý zisk. K tomu súd prvej inštancie uviedol, že nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty by mu vznikol iba v prípade, ak by boli pripísané na účet žalovaného, pričom konanie žalovaného, kedy pokutu nevymáhal od predávajúcich, sa neprieči zásadám dobrých mravov alebo obchodných zvyklostí. Nárok na vrátenie 180,- eur, ktoré navrhovateľ zaplatil odporcovi za poskytnuté notárske služby, súd považoval za dôvodný z toho dôvodu, že podľa článku I. Dohody notárske poplatky mal klient platiť až pri spísaní notárskej zápisnice o zložení kúpnej ceny do notárskej úschovy. O povinnosti platiť úroky z omeškania z oneskorene vrátenej rezervačnej zálohy súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka.

4. O odvolaní žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 10. novembra 2016, č. k. 8 Cob 175/2014-170, rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a časti výroku o trovách konania potvrdil; v napadnutej prvej výrokovej vete, ktorou súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 180 eur spolu s 9 % p. a. úrokom z omeškania od 31.12.2012 do zaplatenia zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 180 eur spolu s 8,75 % p. a. úrokom z omeškania do zaplatenia; v napadnutej druhej výrokovej vete, ktorou súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 9,00 % ročného úroku z omeškania zo sumy 2.000,- eur od 31.12.2012 do 07.06.2013 a zo sumy 2.000,- eur od 31.12.2012 do 06.08.2013, zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť 8,50 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 2.000,- eur od 16.05.2013 do 07.06.2013 a zo sumy 2.000,- eur od 16.05.2013 do 06.08.2013; napokon vyslovil, že žalobca a žalovaný nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Odvolací súd zdôraznil, že žalobca neargumentuje žiadnymi novými prostriedkami procesnej obrany v zmysle § 366 CSP, s ktorými by sa súd prvej inštancie riadne v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal, a ktoré by mali za následok zmenu súdom zisteného skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia. Z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený, právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu vecí. Odvolací súd zaujal stanovisko len k tým dôvodom odvolania, ktoré mali rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní.

6. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie pri právnom posúdení, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným nevymedzuje zmluvné povinnosti žalovaného, týkajúce sa úkonov súvisiacich s vymáhaním predmetného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. K tvrdeniu žalobcu, že absenciou platnej zmluvy medzi žalovaným a predávajúcimi, žalovanému nevznikol právny titul na

vymáhanie zmluvnej pokuty, a preto je zrejmé, že žalobcu uviedol do omylu, čím mu spôsobil škodu, odvolací súd uviedol, že zmluva medzi žalovaným a predávajúcim je platná, a to s poukazom na § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podporne s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Odo 533/2005, podľa ktorého uzavretie sprostredkovateľskej zmluvy nie je ešte úkonom, ktorý by sa bezprostredne dotýkal spoločnej veci v zmysle § 145 ods. 1 OZ; až kúpna zmluva, ktorú mal sprostredkovateľ pripraviť v prípade nájdania vážneho záujemcu o kúpu a účastníkom ktorej by musel byť aj druhý manžel s ohľadom na spoluvlastnícky podiel, patriaci do BSM, predstavuje právny úkon, ku ktorému, ak sa ho priamo nezúčastnil, je potrebný jeho súhlas pod sankciou relatívnej neplatnosti, pretože jeho predaj nepredstavuje obvyklú správu spoločného majetku manželov. Žalovaný neporušil vo vzťahu k žalobcovi žiadnu povinnosť, preto neboli splnené podmienky pre vznik škody v zmysle § 373 ObZ. V prípade priznaného nároku na vrátenie 180,- eur sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie.

7. Odvolací súd vyhovel odvolaniu žalovaného, a to v časti stanovenia rozhodného dňa omeškania žalovaného s úhradou sumy vo výške 4.000,- eur s tým, že povinnosť plnenia titulom vrátenia zloženej rezervačnej zálohy nastala s poukazom na výsledky riadneho reklamačného konania 30. dňom odo dňa uznania reklamácie, t.j. dňom 16.05.2013. Žalovaný túto skutočnosť preukázal s poukazom na výzvu zo dňa 03.12.2012, ktorú žalovaný považoval za podnet na zahájenie reklamačného konania v zmysle čl. VI. Všeobecných obchodných podmienok, pričom o zahájení reklamačného konania žalobcu riadne upovedomil listom zo dňa 09.01.2012. Zároveň preukázal, že listom zo dňa 15.04.2013 oboznámil žalovaný žalobcu s výsledkom reklamačného konania, v rámci ktorého vzhľadom na prešetrené skutočnosti uznal reklamáciu v časti vrátenia zloženej rezervačnej zálohy vo výške 4.000,00 eur v prospech účtu žalobcu. Povinnosť plnenia na strane žalovaného titulom vrátenia zloženej rezervačnej zálohy teda nastala až 30. dňom odo dňa uznania reklamácie, t.j. dňom 16.05.2013, čo zohľadnil v zmeňujúcom výroku týkajúcom sa príslušenstva pohľadávky.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podal žalobca dovolanie, v ktorom zoširoka poukázal na skutkové okolnosti sporu a priebeh konania pred súdmi nižšej inštancie. Poukázal na záver odvolacieho súdu, podľa ktorého uzatvorenie sprostredkovateľskej zmluvy len jedným z manželov nezakladá jej relatívnu neplatnosť, nakoľko ešte nejde o priamu dispozíciu s nehnuteľnosťou patriacou do BSM, a teda ide o vec bežnú, ktorú môže vykonať aj jeden z manželov. Podľa dovolateľa sa odvolací súd nevyporiadal so žalobcovým odvolacím dôvodom, čím mu uprel možnosť riadne uplatniť procesné práva tým, že konštatoval možnosť uzatvoriť sprostredkovateľskú zmluvu iba jedným z manželov, pričom sa druhým žalobcovým argumentom, že nemôže ísť o perfektný právny úkon, keďže sporná zmluva o sprostredkovaní obsahuje vymienenie zmluvných strán, a absentujúci podpis jedného z manželov zakladá prekážku neuzavretej zmluvy a jej absolútnu neplatnosť. S poukazom na ust. § 387 ods. 3 CSP dovolateľ tvrdil, že odvolací súd sa v odôvodnení nezaoberal podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie. Poukázal tiež na to, že súdy nesprávne vyhodnotili možnosť vyplatenia zmluvnej pokuty žalovaným s poukazom na to, že sa ani nesnažil o jej vymáhanie od predávajúcich. Ďalej poukázal na to, že zloženú zálohu vrátil žalovaný až počas konania, čo odvolací súd nezohľadnil pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

9. V závere dovolania poukázal na ustanovenie § 420 ods. 1 písm. f/ CSP s tým, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Napokon uviedol, že s poukazom na § 420 ods. 1 CSP (zrejme malo byť § 421 CSP - pozn. dovolacieho súdu) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo,
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. S poukazom na tieto zákonné ustanovenia a dovolacie dôvody žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

10. K dovolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

12. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

13. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

14. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho v súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Podľa ods. 2, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

16. Podľa dovolateľa je dovolanie prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a súd neodpovedal na všetky odvolacie námietky. Zároveň prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP.

17. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle ustanovení § 420 CSP a § 421 CSP bola riešená v rozhodnutí veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IVCdo/2/2017 zo dňa 19.4.2017, podľa ktorého je kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP. Ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania

obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

18. Existencia procesných väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP zakladá prípustnosť dovolania a zároveň jeho opodstatnenosť. So zreteľom na túto povahu a procesné dôsledky každej zväd zmätočnosti vedie súbežné uplatnenie oboch dôvodov prípustnosti dovolania (§ 420 CSP a § 421 CSP) k tomu, že dovolací súd sa obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP. Pokiaľ by postupoval inak (a skúmal opodstatnenosť uplatnenia dovolacieho dôvodu ešte aj podľa § 421 CSP), prehliadal by zreteľné vnútorné protirečenie argumentácie samotného dovolateľa, ktoré spočíva v tom, že dovolateľ poukazuje na nesprávne právne posúdenie súbežne tvrdí existenciu takého mimoriadne závažného a neprehliadnuteľného dôvodu (existenciu vady zmätočnosti), pre ktorý napadnuté rozhodnutie nemalo byť vôbec vydané. Dovolanie nemôže byť úspešne založené na argumentácii týkajúcej sa nesprávnosti právneho posúdenia odvolacieho súdu v niektorej právnej otázke (§ 421 CSP), keď je v ňom súbežne uplatnená (protirečivá) argumentácia dovolateľa, podľa ktorej odvolací súd za daného procesného stavu (zmätočnosti) vôbec nemal prikrčiť k právnemu posúdeniu ako takému.

19. Právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu (sp. zn. 1VCdo/2/2017 z 19.4.2017) je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

20. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

22. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

23. Žalobca naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP nachádzal v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, keďže sa odvolací súd nevysporiadal so základnými odvolacími námietkami súvisiacimi s vyhodnotením účinkov úkonu jedného z manželov vo vzťahu k ním uplatnenému nároku na zaplatenie sumy 2.000,- eur ako časti zmluvnej pokuty, ktorú mal žalovaný vymáhať od predávajúceho.

24. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

25. Podľa ust. § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

26. Po preskúmaní rozhodnutí súdov nižších inštancií dovolací súd dospel k názoru, že tieto sú dostatočne odôvodnené a preskúmateľné, nie sú arbitrárne a svojvoľné, pretože ako celok spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle ust. § 157 ods. 2 OSP účinného v čase vydania oboch rozhodnutí.

27. Dovolateľ ako dôvod nepreskúmateľnosti odvolacieho rozhodnutia uvádzal to, že sa dostatočne nevysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami, a to najmä to, že sa nestotožnil s právnym názorom dovolateľa ohľadom charakteru konania manželov pre účely relatívnej neplatnosti úkonov, ako aj vyhodnotenia posúdenia náhrady trov konania.

28. Dovolací súd sa s názorom dovolateľa nestotožňuje. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je precízne a venuje sa rozhodujúcim otázkam súvisiacim s povahou dojednania medzi priamymi účastníkmi zmluvy, žalobcom a žalovaným. Súd prvej inštancie (ktorého odôvodnenie je základom nadstavby vyslovenej odvolacím súdom len ako utvrdenie v jeho správnej úvahe) vyslovene uviedol, že „nárok na alikvotnú časť zmluvnej pokuty by navrhovateľovi vznikol iba v prípade, ak by boli pripísané na účet realitnej kancelárie. Nie záväzok odporcu, že musí vymáhať zmluvnú pokutu od predávajúcich. Ak by záväzok vyplatenia časti zmluvnej pokuty nebol podmienený, možno povedať že navrhovateľ predpokladal, že na túto časť finančných prostriedkov má nárok. Konanie odporcu sa neprieči zásadám dobrých mravov alebo obchodných zvyklostí. V čom malo spočívať konanie odporcu v rozpore so zásadou dobrých mravov alebo rozpor s obchodnými zvyklosťami, navrhovateľ nekonkretizoval. Odporca neuviedol úmyselne do omylu navrhovateľa, neuviedol nepravdivé údaje.“ Na úvahu súdu prvej inštancie vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu o potrebe skúmať platnosť zmluvy uzavretej medzi žalovaným a treťou osobou - predávajúcim (ktorý však nebol účastníkom zmluvy medzi stranami sporu) nadviazal odvolací súd tým, že vyslovil s poukazom na všeobecne akceptovaný výklad § 145 OZ, že zmluva medzi žalovaným a predávajúcim je platná a o spoločnú vec pre účely relatívnej neplatnosti ide vtedy, ak ide o vec už v existujúcom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov alebo o spoločnú záležitosť, ktorá sa dotýka bezpodielového spoluvlastníctva. Ďalej uviedol, že „až kúpna zmluva, ktorú mal sprostredkovateľ pripraviť v prípade nájdania vážneho záujemcu o kúpu a účastníkom ktorej by musela byť aj druhý manžel s ohľadom na spoluvlastnícky podiel, patriaci do BSM, predstavuje právny úkon, ku ktorému, ak sa ho priamo nezúčastnil, je potrebný jeho súhlas pod sankciou relatívnej neplatnosti, pretože jeho predaj nepredstavuje obvyklú správu spoločného majetku manželov. Právny úkon, ktorý bol urobený len jedným z manželov bez súhlasu druhého a ktorý nie je vybavovaním bežnej veci, sa považuje za platný, pokiaľ ten, kto je ním dotknutý, sa jeho neplatnosti nedovoľá.“ Dovolateľ má odpovede na ním položené odvolacie otázky úplne a správne zodpovedané v odôvodnení odvolacieho súdu s tým, že oba konajúce súdy vychádzali z posúdenia takejto zmluvy ako platnej, a to v kontexte právnej úpravy platnosti úkonov manželov, a pokiaľ súd nevyslovil absolútnu neplatnosť takejto úkonu, ale odôvodnil jeho platnosť pri posudzovaní naplnenia predpokladov relatívnej neplatnosti úkonu, potom takejto úvahe a odôvodneniu nemožno vytýkať arbitrárnosť alebo nepreskúmateľnosť.

29. V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 220 ods. 2 CSP).

30. Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

31. K námietke nepreskúmateľnosti súdnych rozhodnutí dovolací súd odkazuje aj na závery zjednocujúceho stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 3.12.2015 pod R2/2016, podľa ktorého: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu,

môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

32. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

33. Dovolací súd dospel k záveru, že obe rozhodnutia súdov nižšej inštancie zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán k prerokovávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

34. Najvyšší súd dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdov nie sú zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 220 ods. 2 CSP). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

35. Len na okraj dovolací súd poznamenáva, že okrem rešpektovania rozhodnutia veľkého senátu (bod 17 rozhodnutia), je zároveň relevantným dôvodom na odmietnutie dovolania odôvodneného podľa § 421 ods. 1 CSP (na ktoré ustanovenie vo svojom dovolaní žalobca poukazuje) skutočnosť, že prípustnosť dovolania je v týchto prípadoch obmedzená ustanovením § 422 CSP, ktoré predstavuje obmedzenie prípustnosti dovolania pre právne posúdenie výškou sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia je dovolanie neprípustné v tzv. bagateľných veciach. Skutočnosť, či ide o bagateľnú vec, je limitovaná predmetom konkrétneho konania, teda tým, o čo strane (resp. účastníkovi konania) v tej - ktorej posudzovanej veci ide (k tomu viď aj uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 165/2017, III. ÚS 885/2016 a I. ÚS 218/2017). Ak sa jedná o bagateľnú vec, dovolací súd dovolanie odmietne bez toho, aby skúmal správnosť právnych záverov odvolacieho súdu (resp. aj súdu prvej inštancie). Keďže v posudzovanom prípade ide o bagateľnú vec, keďže nie je splnená podmienka uvedená v ustanovení § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorej pre prípustnosť dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP musí výška dovolateľom žiadaného peňažného plnenia preyšovať desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu začatia konania (predmetom dovolacieho konania je suma 2.000,- eur), takéto dovolanie je aj podľa § 422 ods. 1 písm. a/ CSP neprípustné.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmatečnosti uvedenej s ustanovením § 420 písm. f/ CSP. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

37. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.